

dr. Andrei Rădulescu Director Analiză Macroeconomică, Banca Transilvania | andrei.radulescu@btr.ro | (+4)0374.697.575

REPUBLICA MOLDOVA

Conform Biroului Național de Statistică (BNS) rata șomajului a crescut pentru al patrulea trimestru la rând în T3, cu o dinamică anuală în accelerare la 1.6 puncte procentuale, până la 4.1%, aspect evidențiat în primul grafic din partea dreaptă. În primele nouă luni din 2023 indicatorul a înregistrat o medie de 4.5%, în majorare de la 2.6% în 2022.

Evoluțiile macro-financiare internaționale și știrile interne au influențat piața financiară săptămâna trecută.

Pe piața monetară ratele de dobândă au crescut ușor, după cum se poate nota în al doilea grafic: CHIBOR la trei luni cu 0.5% la 8.81%, iar CHIBOR la șase luni cu 0.8% la 9.12%. Curba randamentelor s-a deplasat în jos: ratele de dobândă pe scadențele trei luni și șase luni în scădere cu ritmuri de 11.9% la 3.03%, respectiv 4.5% la 5.90%. Ministerul Finanțelor a atras 69 milioane lei prin bonuri de trezorerie pe trei luni, 666.4 milioane lei prin bonuri pe șase luni și cu 625.3 milioane lei prin bonuri pe 12 luni la costuri medii anuale de 3.07%, 5.99%, respectiv 6.51%.

La BNM EUR/MDL s-a depreciat cu 1.6% la 19.0999, iar USD/MDL a scăzut cu 0.3% la 17.7310, aspect evidențiat în al treilea grafic din partea dreaptă.

INTERNAȚIONAL

Economia **Zonei Euro** a scăzut cu 0.1% trimestru/trimestru și cu 0.3% an/an în T3, pe fondul evoluției nefavorabile a cererii interne, în contextul nivelurilor ridicate ale costurilor de finanțare și riscurilor. De altfel, comerțul cu amănuntul a continuat declinul în octombrie, cu 1.2% an/an. Totodată, scăderea prețurilor producției industriale cu 9.4% an/an în octombrie exprimă continuarea tendinței de temperare a presiunilor inflaționiste în perioada următoare.

În **Rusia** (în primele 15 economii ale lumii, cu un PIB nominal de 2.28 trilioane USD) ritmul de creștere a decelerat în noiembrie (la minimul din ianuarie), conform indicatorului PMI Compozit, evoluție determinată și de intensificarea presiunilor inflaționiste (prețurile de consum în urcare cu 7.5% an/an, maximul din februarie).

PIB-ul **României** a urcat cu doar 1.4% an/an în perioada ianuarie – septembrie 2023, dar se evidențiază majorarea investițiilor productive cu 10.7% an/an, pe fondul implementării programelor UE pentru dezvoltarea infrastructurii, fenomenului de **nearshoring** și negocierilor de aderare la OCDE. Totodată, rata șomajului s-a redus la 5.4% în octombrie, minimul din septembrie 2021. De asemenea, scăderea prețurilor producției industriale cu 2.2% an/an în octombrie exprimă continuarea tendinței de atenuare a presiunilor inflaționiste. Pe de altă parte, rezervele internaționale au urcat cu 1% lună/lună și cu 27% an/an la 65.1 miliarde EUR în noiembrie. Nu în ultimul rând, rata creditelor neperformante a scăzut la 2.47% în octombrie (nivel minim istoric).

Săptămâna trecută piața financiară mondială a încorporat știrile macroeconomice din SUA, China și Zona Euro, informațiile companiilor listate și fluctuația cotațiilor internaționale la materii prime. Ratele de dobândă la titlurile de stat pe scadența 10 ani și indicii bursieri au evoluat mixt, iar cursul mediu al dolarului SUA s-a apreciat comparativ cu moneda unică europeană (referința BCE).

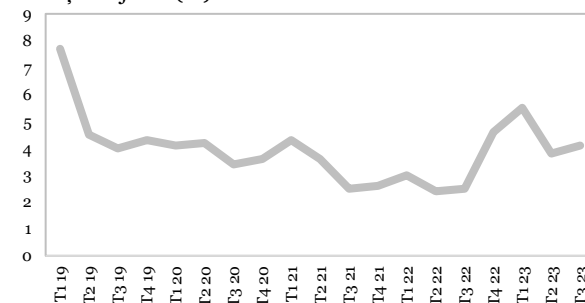
Calendar macroeconomic săptămânal

R. Moldova	11 decembrie	Prețurile de consum (Noi)
România	11 decembrie	Investițiile în economie (T3)
România	11 decembrie	Comerțul internațional cu bunuri (Oct)
Zona Euro	12 decembrie	Încrederea investitorilor, ind. ZEW (Dec)
Zona Euro	13 decembrie	Evoluția producției industriale (Oct)
România	13 decembrie	Producția industrială (Oct)
România	13 decembrie	Prețurile de consum (Noi)
R. Moldova	14 decembrie	Ședința de politică monetară
Zona Euro	14 decembrie	Ședința de politică monetară
România	14 decembrie	Comenzile noi în industrie (Oct)
România	14 decembrie	Balanța de plăți (Oct)
R. Moldova	15 decembrie	Evoluția PIB-ului (T3)
R. Moldova	15 decembrie	Comerțul internațional (Oct)
Zona Euro	15 decembrie	Industria prelucrătoare și serviciile, ind. PMI (Dec)
Rusia	15 decembrie	Ședința de politică monetară

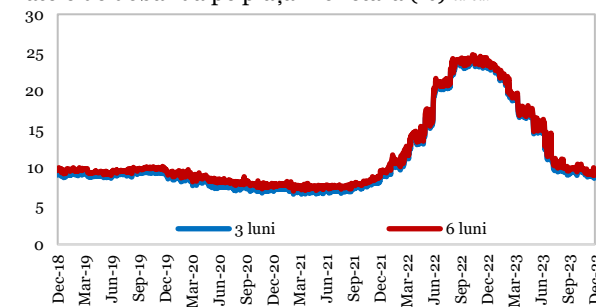
pieța monetară	08-Dec-2023	5 zile (%)	an/an (%)
CHIBOR (3L)	8.81	0.5	(62.0)
CHIBOR (6L)	9.12	0.8	(61.2)
EURIBOR (3L)	3.950	(0.3)	98.5
EURIBOR (6L)	3.935	(1.7)	60.2
LIBOR (3L)	5.6277	(0.2)	18.8
LIBOR (6L)	5.7204	(0.8)	10.9
pieța de capital	08-Dec-2023	5 zile (%)	an/an (%)
DJIA	36,247.9	0.0	8.3
EuroStoxx 50	4,523.3	2.4	14.7
MOEX	3,080.0	(2.0)	41.0
BET	15,034.0	2.2	22.7
pieța valutară	08-Dec-2023	5 zile (%)	an/an (%)
EUR/USD	1.0763	(1.1)	2.0
EUR/MDL	19.0999	(1.6)	(6.3)
USD/MDL	17.7310	(0.3)	(8.8)
RON/MDL	3.8461	(1.5)	(7.2)
cotații mărfuri	08-Dec-2023	5 zile (%)	an/an (%)
petrol (WTI) (\$/bbl)	71.2	(3.8)	(0.3)
aur (\$/uncie)	2,004.7	(3.3)	12.0
macro indicatori	perioada	an/an (%)	nivel (%)
PIB real	T2 2023	(2.2)	
rata inflației IPC	Oct-2023	6.34	
rata șomajului	T3 2023		4.10
rata de dobândă de politică monetară	din 07-Noi-2023		4.75

Sursa: BNM, BNS, Bloomberg

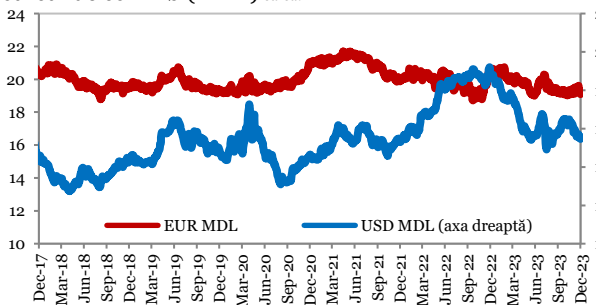
rata șomajului (%) sursa: BNS

ratele de dobândă pe piața monetară (%) sursa: BNM

cursul de schimb (MDL) sursa: BNM

ANALIZĂ

dr. Andrei Rădulescu

Director Analiză Macroeconomică | Banca Transilvania
(+4)0374.697.575 | (+4)0754.035.080 | (+4)0730.727.516
andrei.radulescu@bancatransilvania.ro

VÂNZĂRI & TRANZACȚIONARE

Natalia Paraschiv

Director Trezorerie | Victoriabank
(+373) 22.576.350 | (+373) 69.295.131
natalia.paraschiv@vb.md

Grupul Financiar Banca Transilvania

- cursuri case de schimb [accesează AICI](#)
 - depozite – persoane juridice [accesează AICI](#)
 - carduri bancare [accesează AICI](#)
 - titluri de stat și operațiuni REPO [accesează AICI](#)
 - tranzacționare pe Bursa de Valori din Moldova [accesează AICI](#)
-
- finanțări rapide către persoane fizice, credite de consum pentru nevoi personale sau pentru achiziții în rate în locațiile comercianților parteneri [accesează AICI](#)
-
- acces rapid și simplificat la suport financiar în vederea achiziției de bunuri de folosință îndelungată; se adresează persoanelor juridice, companii mici, mijlocii și corporate [accesează AICI](#)
-
- soluții de finanțare și management pentru folosința autovehiculelor, împreună cu administrarea externalizată a tuturor operațiunilor de care depinde funcționarea flotei auto [accesează AICI](#)
-
- soluții de finanțare pentru afacerile mici [accesează AICI](#)
-

LIMITAREA RĂSPUNDERII

Acest raport este publicat în Republica Moldova de către Banca Comercială "Victoriabank", o instituție financiar-bancară ale cărei activități sunt reglementate și supravegheate de Banca Națională a Moldovei (BNM) și Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF). În baza licenței CNPF de societate de investiții de categoria „C” seria CNPF nr. 000820 din 15.03.2015, Banca Comercială "Victoriabank" are dreptul să desfășoare cercetări în investiții și analiza financiară sau orice altă formă de recomandare generală privind tranzacțiile cu instrumente financiare. Analizii financiare și/sau persoanele care difuzează rapoartele emise de către Banca Comercială "Victoriabank", nu au interese personale și nu se află în conflict de interese în raport cu instrumentele financiare la care se referă raportul. Remunerația autorilor rapoartelor de analiză nu este în niciun fel influențată de opiniile exprimate în cadrul acestora. Informația cuprinsă în Rapoartele de analiză emise de către Banca Comercială "Victoriabank" nu constituie o informație privilegiată, în sensul Legii nr. 171/2012 privind piața de capital, Banca Comercială "Victoriabank" respectând în totalitate cerințele legale privind gestiunea informației privilegiate și cele privind prevenirea abuzului de piață. Informațiile care stau la baza acestor rapoarte au fost obținute din surse publice, considerate, în limita datelor disponibile publice, relevante și de încredere. Atragem atenția cu privire la faptul că acuratețea/corectitudinea acestor informații din surse publice nu poate fi verificată, atestată și/sau contestată de instituția noastră. Opiniile analitice exprimate în rapoarte reflectă punctul de vedere al analiștilor la momentul publicării, rezultat prin raționament independent cu metode analitice specifice. Opiniile au fost exprimate cu bună-credință, cu prezumția veridicității sursei, fără omisiuni intenționate și în condiții limitate de acces la informații: a existat acces doar la datele și informațiile făcute publice de către instituții publice, organisme și organizații naționale și internaționale. Rapoartele de analiză emise de către Banca Comercială "Victoriabank" au un caracter pur informativ, nefiind concepute/prevăzute cu scopul utilizării ca instrumente auxiliare în procesul de luare a deciziilor de investiții și nici cu scopul utilizării acestora în orice etapă a prestării unor servicii sau activități de investiții, Banca Comercială "Victoriabank" neavând nici o obligație legală sau de orice altă natură față de persoana în discuție ce ar deriva din publicarea acestor rapoarte de analiză. Valoarea instrumentelor financiare la care se face referire în analizele elaborate fluctuează în timp, iar performanța trecută nu constituie sub nicio formă un indicator pentru performanța viitoare. Totodată, subliniem faptul că investițiilor le sunt asociați factori de risc, care nu sunt totalmente explicați în rapoarte. Altfel spus, Banca Comercială "Victoriabank" sau orice colaborator nu sunt responsabili pentru niciun fel de pierdere directă și/sau potențială rezultată din utilizarea elementelor publicate în raport.

Reproducerea totală sau parțială a acestui raport este permisă doar cu aprobare explicită și doar prin menționarea sursei.